

Temat 2: Prawo międzynarodowe i prawo Unii Europejskiej w systemie prawa krajowego

1. Rozbudowany opis szkolenia: cele dydaktyczne i zakres merytoryczny szkolenia (treść), sposób realizacji zajęć (metody)

1.1. Cele dydaktyczne:

- poszerzenie wiedzy na temat sposobów wprowadzania prawa ponadpaństwowego do krajowych porządków prawnych
- przedstawienie materialnych i formalnych (w tym w obszarze działalności legislacyjnej) konsekwencji implementacji prawa ponadpaństwowego do krajowych porządków prawnych
- prezentacja prawnych i praktycznych rozwiązań towarzyszących harmonizacji prawa międzynarodowego i prawa Unii Europejskiej we Francji i w Niemczech

2. Zakres merytoryczny szkolenia (treść):

Źródła prawa:

- źródła prawa międzynarodowego (rodzaje, cechy)
- źródła prawa organizacji międzynarodowych w znaczeniu materialnym, w tym tzw. pozorne prawo międzynarodowe
- źródła prawa Unii Europejskiej
- prawotwórcze aspekty orzecznictwa unijnych i międzynarodowych sądów, trybunałów i innych podmiotów stosujących prawo na szczeblu ponadpaństwowym

Problemy wprowadzania prawa ponadpaństwowego do porządku prawa krajowego i jego obowiązywania:

- ogłaszanie i nieogłaszanie prawa ponadpaństwowego
- sposoby implementacji prawa ponadpaństwowego
- rozwiązania legislacyjne dotyczące harmonizacji prawa krajowego z prawem unijnym i z prawem międzynarodowym
- wytyczne polityki legislacyjnej w zakresie wdrażania prawa Unii Europejskiej
- odesłanie do prawa ponadpaństwowego w przepisach krajowych
- odesłanie do zasad i standardów tworzonych w ramach organizacji ponadpaństwowych
- zagadnienie wersji językowych prawa Unii Europejskiej i prawa międzynarodowego

Legislacja wobec implementacji prawa międzynarodowego i prawa Unii Europejskiej do systemu prawa krajowego na przykładzie rozwiązań przyjętych we Francji i w Niemczech:

- organizacja procesów legislacyjnych
- teoretycznoprawne rozwiązania
- praktyczne skutki przyjętych rozwiązań
- zbieżności i rozbieżności w organizacji procesów legislacyjnych w odniesieniu do polskich uwarunkowań i praktyki
- zagadnienie możliwości ujednoczenia procesów legislacyjnych w państwach Unii Europejskiej.

1.3. Sposób realizacji zajęć (metody):

Prezentacja, dyskusja, studia przypadku

2. Forma prowadzenia kursu: seminarium.

3. Wymagania wstępne:

Kadra zarządzająca jednostkami organizacyjnymi uczestniczącymi w procesie legislacyjnym tj.:

- kierownicy, zastępcy kierowników jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za obsługę prawną
- kierownicy, zastępcy kierowników jednostek organizacyjnych (tzw. merytorycznych) uczestniczących w procesie legislacyjnym.

4. Efekty kształcenia:

- pogłębianie wiedzy na temat różnorodności źródeł prawa ponadpaństwowego i rozumienie swoistych cech, jakimi się te źródła charakteryzują
- umiejętność diagnozowania problemów powstałych na tle implementacji prawa ponadpaństwowego do krajowego porządku prawnego
- znajomość wielokontekstowego zjawiska obowiązywania prawa ponadpaństwowego w krajowym porządku prawnym
- poznanie francuskich i niemieckich rozwiązań prawnych i praktyki w zakresie implementacji prawa międzynarodowego i prawa Unii Europejskiej do systemu prawa krajowego.

5. Źródła i literatura przedmiotu

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Ustawa z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych

Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych;

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (cz. 6 tyt. I rozdz. 2)

Rozporządzenie Rady Unii Europejskiej nr 216/2013 z dnia 7 marca 2013 r. w sprawie elektronicznej publikacji Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej

Decyzja Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Komisji, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Trybunału Obrachunkowego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-społecznego oraz Komitetu Regionów z dnia 26 czerwca 2009 r. w sprawie organizacji i działania Urzędu Publikacji Unii Europejskiej

Barcz J. (red.), *System Prawa UE*. T. 4. Źródła prawa Unii Europejskiej, Warszawa 2010

Barcz J., *Traktat z Lizbony. Wybrane aspekty prawne działań implementacyjnych*, Warszawa 2012

Barcz J. (red.), *Wytyczne polityki legislacyjnej i techniki prawodawczej. Zapewnienie efektywności prawa Unii Europejskiej w polskim prawie krajowym*, Warszawa 2009

Domańska M., *Implementacja dyrektyw unijnych przez sądy krajowe*, Warszawa 2014

Jaroszyński T., *Rozporządzenie Unii Europejskiej jako składnik systemu prawa obowiązującego w Polsce*, Warszawa 2011

Kurcz B., Wróbel A., *Komentarz do art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, t. III, Warszawa 2012

Safian M., Bosek L. (red.), *Konstytucja RP*, Tom II Komentarz, Warszawa 2016

Sołtys A., *Obowiązek wykładni prawa krajowego zgodnie z prawem unijnym jako instrument zapewniania efektywności prawa Unii Europejskiej*, Warszawa 2015.